

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा प्रणाली (योजना)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (**Integrated & Unified Examination System**) को आधारमा सबैको लागि निम्नानुसारको हुनेछ ।

लिखित परीक्षा (**Written Examination**) :-

प्रथम चरण

पूर्णाङ्क :- १००

द्वितीय चरण

पूर्णाङ्क :- ३००

अन्तिम चरण (**Final Examination**) :-

सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ७०

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (**First Phase**) तालिका (१)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण* (Administrative Aptitude Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	१०० प्रश्न X १ अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट

२. लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण (**Second Phase**) तालिका (२)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
द्वितीय	शासन प्रणाली (Governance Systems)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	समसामयिक विषय (Contemporary Issues)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
चतुर्थ	सेवा समूह सम्बन्धी (Service related subject)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

अन्तिम चरण: - सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता (**Skill Test, Group Test & Interview**)

तालिका (४)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (Information Technology Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	२० मिनेट
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	१०	समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation in Group)	३० मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	५०	मौखिक (Oral)	

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

तालिका (५)

प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (Administrative Aptitude Test)

पत्र/विषय	भाग	विषयवस्तु	अङ्क	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या X अङ्क
प्रथम/ प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (AAT)	(A)	General Awareness	५०	१००	४०	५० प्रश्न x १ अङ्क
	(B)	Aptitude Test	३०			३० प्रश्न x १ अङ्क
	(C)	English Language Competence Test	२०			२० प्रश्न x १ अङ्क

तालिका (६)

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (IT Skill Test)	१०	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	२ अङ्क	१० मिनेट
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	
जम्मा			१० अङ्क	२० मिनेट

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम रूपरेखा/योजनालाई संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System) को आधारमा लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ।
- माथि तालिका (१) र तालिका (२) मा दिईएको अनुसारको लिखित परीक्षा योजना अप्राविधिक सेवाका माथि उल्लिखित समुहको लागि अनिवार्य हुनेछ।
- संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा माथि उल्लिखित सेवाका समुहको लागि प्रथम, द्वितीय, तृतीय पत्र र चतुर्थ पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ।
- उल्लिखित सबै सेवा र अन्तर्गतका समूहको खुला र समावेशी समूहको एउटै (Common) प्रश्नपत्रको माध्यमबाट संयुक्त र एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१०. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका प्रश्नहरुको उत्तर सोहीभाग/खण्ड/एकाइको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
११. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१२. **प्रथम चरण (First Phase)** को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र **द्वितीय चरण (Second Phase)** को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१३. लिखित परीक्षाको **प्रथम चरण (First Phase)** मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको पचास प्रतिशत अङ्क तथा **द्वितीय चरण (Second Phase)** को प्राप्ताङ्कहरु जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।
१४. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१५. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
१६. परीक्षा योजना र पाठ्यक्रम लागु मिति : २०८०/०७/०३

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (First Phase)

प्रथम पत्र:- प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण

(Administrative Aptitude Test) Part (A)

1. सामान्य सचेतना (General Awareness)

५० प्रश्न × १ अङ्क = ५० अङ्क

- 1.1 भूगोल - नेपाल तथा विश्वको भौतिक, सामाजिक र आर्थिक भूगोल
Geography - physical, social and economic geography of Nepal and the World
- 1.2 इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था
History, Culture and Social System
 - 1.2.1 विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू
Major historical events of the World
 - 1.2.2 नेपालको प्राचीनकाल तथा मध्यकालको राजनीतिक, आर्थिक एवं सामाजिक सांस्कृतिक अवस्था र आधुनिक नेपालको इतिहास
Political, economical and socio-cultural aspects of ancient, medieval and modern Nepalese history
 - 1.2.3 नेपालमा लोकतन्त्रको लागि भएका जनआन्दोलनहरू
People's Movements for democracy in Nepal
 - 1.2.4 नेपालका प्रचलित धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषा, साहित्य र कला
Prevalent religions, culture, ethnicity, languages, literature and art of Nepal
- 1.3 शासनपद्धति र शासन - संविधान, राजनैतिक व्यवस्था, अधिकारमा आधारित सवाल/विषयहरू र नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थाको विकासक्रम
Polity and Governance – constitution, political system, right based issues and evolution of the Nepalese Administrative System
- 1.4 आर्थिक विकास
Economic Development
 - 1.4.1 नेपालमा विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, वन, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, र विद्युत)
Infrastructure development in Nepal (agriculture, forest, industry, trade, tourism, transportation, communication, education, health and electricity)
 - 1.4.2 नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरू र गण्डकी प्रदेशको योजनाबद्ध विकास
The Nepalese economic issues relating to planning, mobilization of resources, growth, development and employment and planned development of Gandaki Province
 - 1.4.3 नेपालको विश्वसँगको आर्थिक गतिविधिहरू
Nepal's economic interaction with the World
- 1.5 दिगो विकास, वातावरणीय पारिस्थिति, पर्यावरणीय संरक्षण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, जनसंख्याकी, शहरीकरण, बसोबास, प्रदूषण, प्राकृतिक स्रोत तथा राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षण सम्बन्धी सामान्य सवालहरू
General Issues on sustainable development, environmental ecology, ecological preservation, bio-diversity, climate change, demography, urbanization, settlement, pollution, conservation of natural resources and national heritage
- 1.6 विज्ञान र प्रविधि
Science and Technology
 - 1.6.1 प्रमुख वैज्ञानिक अन्वेषण र आविष्कारहरू, प्रसिद्ध वैज्ञानिक र तिनको योगदान

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- Major scientific discoveries and inventions, famous scientists and their contributions
- 1.6.2 विज्ञान र प्रविधिको मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव
Impact of science & technology in human life and society
- 1.6.3 क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोग बारे सामान्य जानकारी
General information on evolution, heredity, health and diseases
- 1.7 अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था
International Affairs and International Institutions
- 1.7.1 सार्क सदस्य राष्ट्रहरू तथा चीन, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, रुस, फ्रान्स, जर्मनी, स्वीजरल्याड र जापान जस्ता मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध
Nepal's relations with the SAARC member countries and other countries such as China, United States of America, United Kingdom, Russia, France, Germany, Switzerland and Japan
- 1.7.2 संयुक्त राष्ट्रसंघ प्रणाली, बहुपक्षिय व्यवस्थापन र नेपाल
UN System, multilateral arrangements and Nepal
- 1.8 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू : जस्तै- राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य र संगीत लगायत महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू
Major Events and Current Affairs of National and International Importance; such as political, social, cultural, economic, scientific, sports, books, prizes/rewards, arts, literature and music as well as noted personalities and thinkers
- 1.9 गण्डकी प्रदेशको समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू: जस्तै- आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, कला, साहित्य, खेलकूद लगायत महत्वपूर्ण विषयहरू
Current events and latest activities of Gandaki Province: such as - economic, social, cultural, arts, literature, sports and other important subjects

Table of Specification

Unit No.	Contents Title	No. of items	Specification		Remarks
			Level I (60%)	Level II (40%)	
1.1	भूगोल	6	14	10	Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत
1.2	इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था	6			
1.3	शासनपद्धति र शासन	6			
1.4	आर्थिक विकास	6			
1.5	दिगो विकास, वातावरणीय पारिस्थिति,....	6	16	10	Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत
1.6	विज्ञान र प्रविधि	6			
1.7	अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था	6			
1.8 & 1.9	राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू	8			
1.9	गण्डकी प्रदेशको समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू				
Total		50	30	20	

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Level I Questions

(चार विकल्पमात्र भएका सामान्य बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू)

Level II Questions

(चार भन्दा बढि विकल्प हुन सक्ने तर चार विकल्पमात्र प्रदान गरिएका बहुवैकल्पिक स्वरूपका तर ठिक-बेठिक, जोडा मिलाउने, खालि ठाउँ भर्ने, कारण र प्रभाव सम्बन्ध प्रश्नहरू, नमिल्दो छुट्ट्याउने प्रश्नहरू)

Part (B)

2. Aptitude Test

30 × 1 = 30 Marks

- 2.1 शाब्दिक तार्किक परीक्षण (Verbal reasoning) : अव्यवस्थित शब्द (Jumbled word), अनुक्रम (Series), समरूपता (Analogy), बर्गीकरण (Classification), कोडिंग तथा डिकोडिंग (Coding-decoding), छुटेका शब्द तथा अंक मिलाउने (Insert the missing character), साझा अस्तित्व तथा सम्बन्ध पत्ता लगाउने (Common property), म्याट्रिक्स (Matrix), दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण (Direction and distance sense test), श्रेणी क्रम (पंक्ति क्रम) (Ranking order), भनाइ र कारण (Assertion and reason), आगमनात्मक तथा निगमनात्मक तार्किक ज्ञान (Induction and deduction reasoning), कार्य/अवस्थाको सिलसिला (Courses of action) $6 \times 1 = 6$ Marks
- 2.2 अशाब्दिक तार्किक परीक्षण (Non-verbal reasoning): चित्रको श्रेणी क्रम पुरा गर्ने / अनुक्रम (Figure Series), चित्रको समरूपता पहिल्याउने (Figure analogy), बर्गीकरण अर्थात् फरक पत्ता लगाउने (Classification / odd one out), चित्रात्मक विश्लेषण/भेन चित्र (Venn diagrams), चित्रको लहरक्रम पुरा गर्ने (Figure matrix), त्रिभुज, चतुर्भुज र वर्गहरूको रचना (Construction of triangles, rectangles and squares), घन र पासा (Cube and Dice), चित्र बनावट र विश्लेषण (Figure formation and analysis), थोप्ला तथा कुनै चिन्हको अवस्थिति (Dot situation), जल चित्र (Water images), दर्पण चित्र वा बिम्ब (Mirror images), सम्मिलित आकृति (Embedded figures) $6 \times 1 = 6$ Marks
- 2.3 मात्रात्मक योग्यता (Quantitative aptitude): अंकगणितीय तर्क (Arithmetical reasoning / operation), प्रतिशत (Percentage), भिन्न (Fraction), दसमलब (Decimal), अनुपात तथा समानुपात (Ratio and proportion), औसत (Average), नाफा तथा नोक्सान (Profit and loss), मिति र पात्रो (Date and calendar), समय तथा कार्य (Time and work) $6 \times 1 = 6$ Marks
- 2.4 सामान्य मानसिक क्षमता, तार्किक क्षमता एवं विश्लेषणमाक क्षमता (General mental ability, logical reasoning and analytical ability) $6 \times 1 = 6$ Marks
- 2.5 तथ्यांक व्याख्या (Data interpretation): बारम्बारता (Frequency distribution), चार्ट (charts), ग्राफ (Graphs), टेबल (Tables), तथ्यांकको पर्याप्तता (Data sufficiency) $6 \times 1 = 6$ Marks

3. English Language Competence Test

20 × 1 = 20 Marks

3.1 Comprehension:

$5 \times 1 = 5$ Marks

Questions will be asked based on the passage given. The questions will try to accommodate the following areas:

- Fact finding, Inferential, Core theme, True/false identification, Issues raised and Language based

3.2 Vocabulary:

$5 \times 1 = 5$ Marks

Questions will be asked to assess their grasp on the English language vocabulary. The questions will be of the following nature:

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- Meaning of the words (literal/figurative/contextual), Single word for expressions, Synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones

3.3 Syntactic ability:

7 × 1 = 7 Marks

Questions will be asked to assess the syntactic ability of the candidates. The questions will be based on the following categories:

- Agreement, Tense/Aspect, Reported Speech, Voice, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts/Transformations (tense, number, person), Varieties, Articles, Parts of speech (noun, adjective, pronoun, verb, adverb, prepositions, conjunctions and interjection)

3.4 Communicative competence

3 × 1 = 3 Marks

- E-mail and Letter writing (components/structures of email and letters)

Note: - The above **English Language Competence Test** syllabus is devised for assessing the proficiency of the English language of candidates. With the view to assess the candidates' language competence, the syllabus aims:

- To test the understanding of their language through reading comprehension,
- To map the range of their vocabulary,
- To examine their syntactic ability,
- To test communicative competence.

The nature and standard of questions in **English Language Competence Test** will be such that an educated Class XII level person will be able to answer them without any subject specialized study.

अन्तिम चरण: - सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता (**Skill Test, Group Test & Interview**)

विषय:- सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (**Information Technology Skill Test**) प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (IT Skill Test)	१०	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	२ अङ्क	१० मिनेट
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क			
जम्मा			१० अङ्क	२० मिनेट

Contents

1. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface ,
- Use & Update of Antivirus
- Concept of virus, worm, spam etc.
- Starting and shutting down Windows

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents
- Mail merge

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
- Slide Show
- Animation
- Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.

4. Electronic Spreadsheet

- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- Creating, Opening and Saving Work Book
- Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
- Formatting Rows, Column and Sheets
- Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc)
- Sorting and Filtering Data
- Inserting Header and Footer
- Page Setting, Previewing and Printing

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रयोगात्मक सूचना प्रविधि सीप परीक्षणका नमुना प्रश्नहरू

(Sample questions of Information Technology Skill Test)

1. तल दिइएको देवनागरी Text लाई आधार मानी टाइप गर्नुहोस् । [2.5 अङ्क] (5 मिनेट)
(कम्तीमा 150 शब्दहरू भएको देवनागरी Text दिइनेछ ।)

2. तल दिइएको अंग्रेजी Text लाई आधार मानी टाइप गर्नुहोस् । [2.5 अङ्क] (5 मिनेट)
(कम्तीमा 200 शब्दहरू भएको अंग्रेजी Text दिइनेछ ।)

(प्रश्न नं. ३, ४, ५ र ६ का लागि जम्मा 10 मिनेट)

3. **Perform the following in Word Processing:** [0.5x4 = 2 अङ्क]

A) Copy and paste the English text typed in question no. 2 in a new document.

B) Insert a table with 3 columns and 5 rows below the text.

C) Insert a picture.

D) Apply Page Border and save it.

4. **Prepare a presentation for the following information.** [0.5 x 2 = 1 अङ्क]

- (PPSC: Independent Constitutional Body,
- Established: 25 MAY 2021,
- Functions: selecting meritorious candidates for civil service)

5. **Prepare the worksheet as below and insert suitable formula to calculate average salary.** [0.5 x 2 = 1 अङ्क]

S. No.	Name	Post	Salary
1	X	JS	32,000.00
2	Y	US	27,500.00
3	Z	SO	24,500.00
Average Salary:			

6. **Perform the following:** [1 अङ्क]

- Set www.ppsc.gandaki.gov.np as home page in your internet browser.

द्रष्टव्य:

Word Processing, Presentation system, Electronic Spreadsheet / Windows basic, Email and Internet अन्तर्गतका feature हरु समावेश भएका १० मिनेटमा सकिने प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

अंग्रेजी वा देवनागरी Typing Skill Test को लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
१७.५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२२.५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२७ वा सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट(Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{\text{(Total words typed - Wrong words)}}{5}$$

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

सामूहिक परीक्षण (Group Test)

सामूहिक परीक्षण व्यक्तित्व परीक्षण (Personality Test) को एक अंश हो । निजामती सेवाको क्षेत्र विस्तार तथा कार्य पद्धति परिवर्तन समेत भैरहेको सन्दर्भमा नेपाल सरकारका नीति, योजना, कार्यक्रम आदि माथि विचार-विमर्श, छलफल गरी तिनको अझै बढी प्रभावकारी तथा कार्यान्वयन योग्य समाधान पहिल्याउने सम्बन्धमा उम्मेदवारहरुको क्षमता पहिचान गर्नु यस परीक्षणको मूल मर्म हो । यसको लागि छलफल, विचार-विमर्श गरी परिस्थिति बुझ्न सक्ने, निर्णय दिने, जनतालाई क्रियाशील बनाउने, चित्त बुझाउने, निर्धारित लक्ष्य अनुसार काम गर्ने/गराउने, जस्ता कामका लागि लेखन क्षमताका साथसाथै समस्यालाई यथार्थपरक ढंगले पहिचान गर्न सक्ने, वाकपटुता, शिष्टता, तर्कशक्तिको पनि आवश्यकता पर्दछ । त्यसैले यस परीक्षणमा उम्मेदवारहरुको बौद्धिक क्षमता, संचार सीप, समूह गतिशीलता, व्यवहार, व्यक्तित्व, मनोवृत्ति, क्रियाशीलता, निर्णयशक्ति, समस्या समाधान क्षमता, नेतृत्व क्षमता, समय व्यवस्थापन तथा व्यक्तित्वमा भएका अन्य गुणहरुको आंकलन अर्थात् परीक्षण र मूल्याङ्कन गर्नको लागि उम्मेदवारहरुलाई कुनै समसामयिक विषय/सवाल/समस्यामा सामूहिक छलफल गरी प्रभावकारी र कार्यान्वयन योग्य समाधान निकाल्न दिइन्छ ।

सामूहिक छलफल (Group Discussion)

यस प्रयोजनको लागि गरिने परीक्षण १० पूर्णाङ्क र ३० मिनेट अवधिको हुनेछ जुन नेताविहिन सामूहिक छलफल (Leaderless Group Discussion) को रूपमा अवलम्बन गरिने छ । दिइएको प्रश्न वा Topic का विषयमा पालैपालोसँग निर्दिष्ट समयभित्र समूहबीच छलफल गर्दै प्रत्येक उम्मेदवारले व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation) गर्नु पर्नेछ । यस परीक्षणमा मूल्याङ्कनको लागि देहाय अनुसारको ३ जना भन्दा बढीको समिति रहनेछ ।

आयोगका अध्यक्ष वा अध्यक्षले तोकेको सदस्य	- अध्यक्ष
विज्ञ	- सदस्य
दक्ष/विज्ञ (१ जना)	- सदस्य

सामूहिक छलफलमा दिइने नमुना प्रश्न वा Topic

उदाहरणको लागि - उर्जा संकट, गरीबी निवारण, स्वास्थ्य बीमा, खाद्य सुरक्षा, प्रतिभा पलायन जस्ता Topics मध्ये कुनै एक Topic मात्र दिइनेछ ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा:- द्वितीय चरण (Second Phase)

द्वितीय पत्र:- शासन प्रणाली

Section (A) - 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

१. राज्य र शासन (State and Governance)

- १.१ राज्यको अवधारणा, राज्यका उत्पत्तिका सिद्धान्त, राज्यको महत्व
Concept of state, theory of origin of state, importance of state
- १.२ राष्ट्र निर्माण र राज्य निर्माण
Nation building and state building
- १.३ शासन प्रणालीका आधारभूत पक्षहरू: अवधारणा र महत्व
Basic Aspects of Governance System: Concept and Significance
- १.४ प्रमुख शासन प्रणालीहरू: संसदीय, राष्ट्रपतीय, मिश्रित, बहुलवादी शासन प्रणाली
Major Governance systems: Parliamentary, Presidential, Mixed and Pluralism governance system
- १.५ नेपालको शासन प्रणाली (संघ, प्रदेश र स्थानीय तह) र राजनैतिक तथा प्रशासनिक संरचना
Nepal's governance system (federal, provincial and local levels) and political and administrative structure
- १.६ बहुस्तरीय शासन र नेपाल : अनौपचारिक शासन, नागरिक समाजको शासन, स्थानीय शासन, सहभागितामूलक शासन, सहकारीतामूलक शासन र व्यावसायिक शासन
Multi-level Governance and Nepal: Informal Governance, Civil Society Governance, Local Governance, Participatory Governance, Cooperative Governance and Professional Governance
- १.७ संयुक्त राष्ट्रसंघ र नेपाल
United Nations and Nepal
- १.८ सूचनाको हक र पारदर्शिता
Right to information and transparency
- १.९ नेपालको परराष्ट्र सम्बन्ध: सिद्धान्त र नीति
Foreign Relations of Nepal: Principle and Policy
- १.१० राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन: अवधारणा, क्षेत्र र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरू
National security management: concept, scope and existing provisions of national security in Nepal

खण्ड (B) – 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

२. संविधान र कानून (Constitution and Law)

- २.१. संविधानवाद
Constitutionalism
- २.२. नेपालको संवैधानिक विकास
Constitutional Development in Nepal
- २.३. वर्तमान नेपालको संविधान
Present Constitutional of Nepal
 - २.३.१ नेपालको संविधानका मूलभूत विशेषताहरू
Salient features of the Constitution of Nepal
 - २.३.२. मौलिक हक र कर्तव्य
Fundamental Right and duties
 - २.३.३. राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व,
Directive Principles, Policies and obligations of the state

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.३.४. संघीय कार्यपालिका, संघीय व्यवस्थापिका र न्यायपालिका
Federal Executive, Federal Legislature and Judiciary
- २.३.५. प्रदेश कार्यपालिका र प्रदेश व्यवस्थापिका,
Provincial Executive and Provincial Legislature
- २.३.६. संवैधानिक अंगहरु
Constitutional bodies
- २.४. मानवअधिकार र लैंगिक न्याय
Human Rights and Gender justice
- २.५. कानूनका श्रोतहरु र नेपालमा कानून निर्माण प्रकृया
Sources of law and law making process in Nepal
- २.६. लोकतन्त्र, कानूनको शासन, समावेशीकरण/समानुपातिक प्रतिनिधित्व, सकारात्मक विभेद
Democracy, Rule of law, inclusion, Proportional representation, Affirmative action
- २.७. प्रशासकीय कानून
Administrative Law
- २.८. कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार निवारण सम्बन्धी कानून
Law of Prevention on sexual harassment at workplace
- २.९. सूचना प्रविधि सम्बन्धी कानून
Law of information technology

Section (C) - 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

३. सार्वजनिक सेवा तथा व्यवस्थापन (Public Service and Management)

- ३.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
Concept, functions, characteristics and role of public service
- ३.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह
Public Service delivery
- ३.३ राजनैतिक तटस्थता, प्रतिवद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
Political neutrality, commitment, transparency and accountability
- ३.४ सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, सदाचार र नैतिकता
Utilization of public funds, ethics and morality
- ३.५ निजामती/सरकारी सेवा र कर्मचारीतन्त्र
Civil/Government service and bureaucracy
- ३.६ सार्वजनिक नीति : निर्माण प्रक्रिया, विश्लेषण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
Public policy: formulation process, analysis, execution and evaluation
- ३.७ सार्वजनिक सेवा वडापत्र: अवधारणा, प्रकार र प्रयोग
Public Service Charter: concept, types and uses
- ३.८ विद्युतीय शासन
E-governance
- ३.९ गुनासो व्यवस्थापन
Grievance management

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Section (D) - 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

४. श्रोत व्यवस्थापन र योजना (Resource Management and Planning)
- ४.१ मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
Human Resource Management : Acquisition, development, use and maintenance
- ४.२ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन : नेपालको योजना र बजेट प्रणाली
Public finance management: planning and budgeting system in Nepal
- ४.३ नेपालमा सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण
Government accounting and auditing system in Nepal
- ४.४ वित्तीय व्यवस्थापन र सामाजिक उत्तरदायित्व
Financial management and social accountability
- ४.५ आवधिक योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक विकास योजना
Periodic plan, Medium-term expenditure framework and Annual development plan
- ४.६ दिगो विकास लक्ष्य
Sustainable development goals
- ४.७ सहभागितामूलक योजना र विकास
Participatory planning and development
- ४.८ तीन तहका सरकार बीचको सहकार्य र स्रोतमा साभेदारी
Cooperation and sharing of resources between the three levels of government

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

तृतीय पत्र:- समसामयिक विषय

Section (A) - 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

१. सामाजिक मामिलाहरू (Social issues)

- १.१ सामाजिक विवाद तथा द्वन्द्व
Social discord and conflict
- १.२ सामाजिक न्याय तथा समानता
Social justice and equality
- १.३ समावेशीकरण/वहिष्करण
Inclusion/Exclusion
- १.४ सामाजिक एवं सांस्कृतिक रुपान्तरण
Social and cultural transformation
- १.५ श्रोत/साधनहरूको वितरणमा न्याय : असमानता एवं सीमान्तीकरण (प्रादेशिक, जातजातिगत, लैङ्गिक, ग्रामीण तथा शहरी, नव निर्मित समूह)
Distributive justice of resources: disparities and marginalization (regional, caste/ethnicity, gender, rural and urban, Subaltern groups)
- १.६ सामाजिक संरक्षण/बचाउ, सामाजिक सुरक्षा तथा सामाजिक जिम्मेवारी
Social protection, social security and social responsibility
- १.७ सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन
Cultural diversity and social mobilization
- १.८ जनसंख्या (बसोबास, बसाइसराइ, शहरीकरण, आप्रवासी, शरणार्थी, प्रौढावस्था, विस्थापित जनसंख्या)
Population (settlement, migration, urbanization, immigrant, refugee, aging, displaced population)
- १.९ संगठित अपराध : विद्युतीय अपराध (cyber crime), मानव बेचबिखन, लागु औषध, तस्करी, मिलोमतो (cartelling)/ एकाधिकार (monopoly), आतङ्कवाद, भ्रष्टाचार र अवैध मुद्रा निर्मलीकरण
Organized crime: cybercrime, human trafficking, drugs, smuggling, cartelling/ monopoly, terrorism, corruption and money laundering
- १.१० खाद्य सम्प्रभुता र सुरक्षा
Food sovereignty and security

Section (B) - 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

२. आर्थिक मामिलाहरू (Economic issues)

- २.१ आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास र वितरण
Economic growth, economic development and distribution
- २.२ आर्थिक विकासका प्रमुख पक्षहरू : कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, उर्जा, वैदेशिक रोजगार तथा मानव संसाधन
Major aspects of economic development: agriculture, industry, trade, tourism, energy, foreign employment and human resource
- २.३ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
Role of public sector, private and cooperative sectors in economic development

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.४ वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग
Foreign aid and international co-operation
- २.५ वैदेशिक लगानी: पोर्टफोलियो र प्रत्यक्ष
Foreign Investment: portfolio and direct
- २.६ प्रविधि हस्तान्तरण (बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार समेत)
Technology transfer including intellectual property rights
- २.७ व्यापार, बजार र श्रम उदारिकरण
Trade, market and labour liberalization
- २.८ आर्थिक कुटनीति
Economic diplomacy
- २.९ गरिबी, बेराजगारी र असमानता
Poverty, unemployment and inequality
- २.१० अन्तर प्रदेश आर्थिक सम्बन्ध
Inter-provincial economic relation

Section (C) - 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

३. विकाससँग सम्बद्ध मामिलाहरु (Developmental Issues)

- ३.१ मानव विकास
Human development
- ३.२ पूर्वाधार विकास
Infrastructure development
- ३.३ दिगो विकास (भूमि, जल तथा प्राकृतिक श्रोतहरु : धान्न सक्ने क्षमता र विकास नीति),
Sustainable development (land, water and natural resources: carrying capacity and development policy)
- ३.४ जलवायु परिवर्तन
Climate Change
- ३.५ विकास प्रक्रियामा राज्य र राज्य बाहेकका क्षेत्रहरुको भूमिका
Role of state and non-state sectors in development process
- ३.६ शान्ति र द्वन्द्व सम्बेदनशील विकास
Peace and conflict sensitive development
- ३.७ विकेन्द्रीकरण तथा स्थानीय स्वायत्त शासन
Decentralization and local self-governance
- ३.८ साभेदारी विकास, विकासमा नागरिकको संलग्नता तथा समुदायमा आधारित विकास
Partnership development, Citizen engagement in development and community based development
- ३.९ समावेशी र सन्तुलित विकास
Inclusive and balanced development
- ३.१० विकासमा सूचना-सञ्चार प्रविधिको भूमिका
Role of Information and Communication Technology (ICT) in development
- ३.११ विश्वव्यापीकरण र विकास
Globalization and development

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Section (D) - 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

४. वातावरणसँग सम्बद्ध मामिलाहरू (Environmental Issues)

- ४.१ पारिस्थितिक प्रणाली र पारिस्थितिकीय सेवा
Ecosystem and Ecosystem Services
- ४.२ जैविक विविधता तथा संरक्षण
Bio-diversity and conservation
- ४.३ जलवायु परिवर्तन र कार्बन व्यापार
Climate change and carbon trade
- ४.४ वातावरणीय ह्रास
Environmental degradation
- ४.५ वन विनास र वन क्षयिकरण
Deforestation and Forest Degradation
- ४.६ संकट/विपद् व्यवस्थापन
Crisis/Disaster management
- ४.७ वातावरण, वातावरण संरक्षण र दिगो विकास
Environment, Environmental Protection and Sustainable Development
- ४.८ उर्जा संकट तथा उर्जा संरक्षण
Energy crisis and energy conservation
- ४.९ प्रदूषण तथा फोहर-मैला व्यवस्थापन
Pollution and waste management

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चतुर्थ पत्र:- सेवा समूह सम्बन्धी विषय

खण्ड (A) – 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

- १.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनको परिचय र कार्यक्षेत्र
Introduction and scope of public management
- १.२ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू: संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको निजामती तथा सरकारी सेवाको वर्गीकरण, भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन, बढुवा, तलब सुविधा, उत्प्रेरणा तथा मनोबल, बृत्ति विकास, कार्यसम्पादन मूल्यांकन र अवकाश
Various aspects of personnel management: classification of federal, provincial and local level civil/government service, recruitment, selection, appointment, placement, promotion, compensation, motivation and morale, career development, performance appraisal and separation from the service
- १.३ संगठन: अवधारणा, प्रकृति, प्रकार र संगठनात्मक विकास
Organization: concept, nature, type and organizational development
- १.४ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, पदसोपान, निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व, समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन र निक्षेपण, कार्यसम्पादन करार, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन
Instruction, control, hierarchy, decision-making, leadership, coordination, delegation and devolution of rights, performance contract, supervision, monitoring and evaluation in public management
- १.५ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको विकासक्रम, आधारभूत संरचना, विशेषता, सुधारका प्रयास एवं चुनौतीहरू
Development of the public administration in Nepal, basic structure, features, efforts for reforms and challenges
- १.६ व्यवस्थापन परीक्षण
Management audit
- १.७ व्यवसायिकता, अनुशासन र आचार-संहिता
Professionalism, discipline and code of conduct
- १.८ नागरिकबाट सार्वजनिक कार्यहरूको मूल्यांकन : सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण र तेस्रो पक्ष मूल्यांकन
Citizens' involvement in the evaluation of public sector performances : Public hearing, social audit, public testing and third party evaluation
- १.९ सार्वजनिक व्यवस्थापनका नवीन प्रवृत्तिहरू
Innovative trends of public management
- १.१० सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कम्प्युटर, इन्टरनेट, सामाजिक सञ्जाल, सूचना-सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, अवसर तथा चुनौतीहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Use of computer, internet, social networking, information-communication technology in public service delivery; opportunities and challenges

खण्ड (B) – 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

२. राजस्व प्रशासन

- २.१ नेपालको संविधानमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको राजश्व अधिकारका सम्बन्धमा भएको व्यवस्था
Provisions regarding revenue rights of Federal, Provincial and Local levels in the Constitution of Nepal
- २.२ आर्थिक कार्यप्रणाली
Financial operating system
- २.३ राजस्वको अवधारणा र सिद्धान्त
Concept and principles of revenue
- २.४ सार्वजनिक आय, सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋणको अवधारणा
Concepts of public income, public expenditure and public debt
- २.५ नेपालमा कर प्रणाली: वर्तमान स्वरूप र कार्यान्वयनको अवस्था (मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, अन्तशुल्क, भंसार महसूल, स्थानीय कर तथा अन्य करहरु)
Tax system in Nepal: current form and implementation status (value added tax, income tax, excise duty, customs duty, local taxes and other taxes)
- २.६ अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, राजस्व र प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त रोयल्टीको बाँडफाँट
Intergovernmental financial transfer, sharing of revenue and royalties from natural resources
- २.७ गण्डकी प्रदेशमा प्रदेश र स्थानीय तहको राजश्व परिचालनका नयाँ श्रोत र संभावना
New sources and possibilities of provincial and local level revenue mobilization in Gandaki province
- २.८ आर्थिक नीति, वित्तीय नीति र मौद्रिक नीति
Economic policy, financial policy and monetary policy
- २.९ बजेट चक्र: बजेट निर्माण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
Budget cycle: budget formulation, implementation and evaluation

खण्ड (C) – 10 Marks × 3 Questions = 30 Marks

३. सरकारी आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन र प्रतिवेदन 10× 2 Marks = 20 Marks

Accounting and Reporting of Government Financial Transactions

- ३.१ सरकारी आर्थिक कारोवार : परिचय, विशेषता, कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन, खातामा प्रविष्टि र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था
Government financial transactions: Introduction, features, transaction analysis, Preliminary accounting, ledger posting and provision related reporting system
- ३.२ दोहोरो लेखा प्रणाली, नगद र प्रोदभावीमा आधारित लेखा प्रणाली
Double entry-accounting system, cash and accrual based accounting system

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजस्व समूह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समूह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.३ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
Internal Control System
- ३.४ खाता सूची (Charts of Accounts), एकल खाता कोष (TSA), विद्युतिय सरकारी लेखा प्रणाली (CGAS), स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SUTRA), LMBIS/ PLMBIS, FMIS/PFMIS तथा राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS) सम्बन्धी जानकारी
General information about Chart of Accounts, Treasury Single Account (TSA), Subnational Treasury Regulatory Application (SUTRA), Revenue Management Information System (RMIS), Line Ministry Budget Information System, (LMBIS) Provincial Line Ministry Budget Information System (PLMBIS), Provincial Financial Management Information System (PFMIS)
- ३.५ सार्वजनिक सम्पती, जिन्सी तथा धरौटी लेखा, सार्वजनिक सम्पती व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS)
Public assets, store / inventory and deposit accounting, Public assets Management System (PAMS)
- ३.६ सार्वजनिक क्षेत्रको लेखामान र आर्थिक कार्यविधि सञ्चालन सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
Nepal Public Sector Accounting Standards and related legal provisions on financial procedures
- ३.७ सार्वजनिक खरीद व्यवस्थापन र यस सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
Public procurement management and related legal provisions on public procurement
४. **लेखापरीक्षण प्रणाली (Auditing System) 10 Marks × 1 Questions = 10 Marks**
- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, प्रकार, महत्व र आधारभूत सिद्धान्त
Introduction, purpose, types, basic principles and importance of the auditing
- ४.२ सरकारी तथा संगठित क्षेत्र लेखापरीक्षण-मान
Government and corporate sector auditing standards
- ४.३ बेरुजु र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
Provisions related to irregularities and settlement of irregularities
- ४.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण
Audit of federal, provincial, local levels and organized entities
- ४.५ महालेखा परीक्षक, लेखापरीक्षण सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र सार्वजनिक लेखा समिति
Auditor General, Auditing Legislation and Public Accounts Committee
- ४.६ लेखापरीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु (ICAN, INTOSAI, ASOSAI)
National and international institutions related to auditing (ICAN, INTOSAI, ASOSAI)
- ४.७ नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS)
Nepal Audit Management System (NAMS)

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजश्व समुह) तथा स्थानीय प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन र लेखा समुह) का अप्राविधिक सातौं तहका पदको खुला तथा अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (D) – 10 Marks × 2 Questions = 20 Marks

५. **संसदीय प्रक्रिया र संघीय प्रणाली (Parliamentary Process and Federal System)**
- ५.१ संघीय प्रणालीको अवधारणा र महत्व
Concept and Significance of Federal System
 - ५.२ नेपालमा संघीयता (सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वय)
Federalism in Nepal (co-operative, co-existence and correlation)
 - ५.३ नेपालमा संघीय तथा प्रादेशिक संसद
Federal and Provincial Parliament in Nepal
 - ५.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको शासन प्रणाली
Federal, provincial and local level governance system
 - ५.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको अन्तरसम्बन्ध
Interrelationships between federal, provincial and Local Levels
 - ५.६ प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका बीचको अन्तरसम्बन्ध
Interrelationship between the House of Representatives and the National Assembly
 - ५.७ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कानून निर्माण प्रक्रिया
Law-making process at federal, provincial and local levels
 - ५.८ संघीय र प्रदेश संसद, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध
Interrelationship between federal and provincial parliament, parliamentary committees and constitutional bodies
 - ५.९ संसदीय दल र प्रतिपक्षको भूमिका
Role of Parliamentary Parties and Opposition
 - ५.१० जनप्रतिनिधिहरुको भूमिका, आचार संहिता, अनुशासन, सदाचार र नैतिकता
Role of people representatives, code of conduct, discipline, morals and ethics
